

Čezatlantski spor in sodelovanje v zvezi s trgovinskimi vprašanji

Joseph A. McKinney

Združene države Amerike in Evropska unija sta glavni akterki v globalnem gospodarstvu. Gospodarski odnosi med njima so tako obsežni kot globoki. Predstavljata okoli 45 odstotkov svetovnega bruto domačega proizvoda, 30 odstotkov tokov svetovnih neposrednih tujih naložb in 70 odstotkov delnic svetovnih neposrednih tujih naložb. Glede na njun pomen v svetovnem gospodarstvu in v gospodarstvu druga druge je pomembno, da med seboj sodelujeta in ohranjata minimalno raven konfliktnosti. Na srečo je bilo njunih trgovinskih sporov razmeroma malo in so bili večinoma rešeni po mirni poti. Poskusi doseči tesnejše gospodarsko povezovanje so želi mešani uspeh. Trenutna pogajanja za čezatlantsko trgovino in investicijsko partnerstvo imajo možnost poglobiti njune gospodarske odnose, vendar je treba paziti, da ne bi prestopili meje politično izvedljivega.

Ključne besede: čezatlantski trgovinski spori, trgovinska pogajanja, naložbe, predpisi

Klasifikacija JEL: F1, F5

Managing Global Transitions 11 (4): 201–217

Razmerja med emisijami CO₂, porabo energije, gospodarsko rastjo in neposrednimi tujimi naložbami v Vietnamu

Dinh Hong Linh in Shih-Mo Lin

Študija obravnava dinamične odnose med emisijami CO₂, porabo energije, neposrednimi tujimi naložbami in gospodarsko rastjo v Vietnamu med letoma 1980 in 2010 in temelji na pristopu okoljske Kuznetsove krivulje (EKC), sointegraciji in testih vzročnosti Granger. Empirični rezultati ne podpirajo bistveno hipoteze, da Vietnam doživlja podporo za teorijo okoljske Kuznetsove krivulje (EKC). Vendar sointegracija in rezultati testa vzročnosti Granger kažejo na dinamično razmerje med emisijami CO₂, porabo energije, neposrednimi tujimi naložbami in gospodarsko rastjo. Kratkoročni dvosmerni odnos med prihodki Vietnama in prilivi neposrednih tujih naložb kaže, da bo povečanje vietnamskega dohodka pritegnilo več kapitala iz tujine. Obratno, prilivi neposrednih tujih naložb spodbujajo razširitev in povečanje nacionalnega dohodka. Obstoj dvosmernega odnosa torej dolgoročno ponuja

številne pomembne posledice za oblikovalce politike. Vietnam bi torej moral izvajati dvojno strategijo povečevanja naložb v energetska infrastrukturo in razglasiti politike za varčevanje z energijo, da bi izkoristil energetska učinkovitost in zmanjšal izgubo energije.

Ključne besede: okoljska Kuznetsova krivulja (ЕКС), Grangerjeva vzročnost, onesnaževanje, emisije CO₂, poraba energije, prilivi neposrednih tujih naložb, dohodek, Vietnam

Klasifikacija JEL: C33, O44, O53

Managing Global Transitions 11 (4): 219–232

Učinkovite institucije in upravljanje zunanjetrgovinske politike lahko povečajo vpliv majhne države v mednarodnem merilu

Sabina Koleša

Predmet raziskave je upravljanje zunanjetrgovinske politike države ob upoštevanju delovanja nadnacionalnih entitet, pri čemer je osrednji cilj identificirati optimalen način realizacije nacionalnih interesov majhne države v okviru nadnacionalne entitete (tj. Evropske unije). Trdimo, da vpliv na odločitve ni odvisen le od tradicionalno opredeljene moči države, ampak tudi od strategije, organiziranosti ter sposobnosti oblikovanja zavezništev glede na nacionalne prioritete. Dokažemo, da je za učinkovito upravljanje zunanjetrgovinske politike (ZTP) ključna vloga institucij – zlasti za majhne države, ki lahko z dobro organiziranostjo procesov in oblikovanjem zavezništev bistveno povečajo svojo moč oz. vpliv v mednarodnem merilu. Na osnovi analiz: teorij mednarodne menjave, teorije institucij, vloge države, ekonomske diplomacije, vsebin in procesov oblikovanja ZTP EU ter modelov upravljanja zunanjetrgovinske politike v izbranih državah članicah EU, predlagamo nadgradnjo oz. prenovu sistema upravljanja zunanjetrgovinske politike v Sloveniji.

Ključne besede: mednarodno poslovanje, zunanja trgovina, teorije mednarodne menjave, ekonomska diplomacija

Klasifikacija JEL: F13, F14

Managing Global Transitions 11 (4): 233–251

Model ekosistema električnih vozil: sestava, analiza in določitev ključnih izzivov

Zulkarnain, Pekka Leviäkangas, Tuomo Kinnunen in Pekka Kess

Članek gradi konceptualni model ekosistema električnih vozil in kopicenja vrednostne verige. Na osnovi literature, raziskava loči najbolj kritične izzive, ki so na poti elektrifikacije sistemov mobilnosti. Potrošniki

imajo še vedno nekaj vprašanj, ki zahtevajo odgovore, preden bodo pripravljene sprejeti električna vozila. S tehničnega vidika se nekateri izzivi nanašajo na vozila, polnilno infrastrukturo, akumulatorsko tehnologijo in standardizacijo. Uporaba akumulatorjev v električnih vozilih bo prinesla dodatne okoljske izzive, ki se bodo nanašali na življenjski cikel rabljene baterije, proizvodnjo in na nekatere uporabljene in obdelane materiale v postopku proizvodnje. Vidiki politik vključujejo predvsem davčne strategije. Večinoma še vedno primanjkujejo vzpostavljeni tržni pogoji in obstajajo še številni nerešeni izzivi tako na strani ponudbe kot povpraševanja na trgu električnih vozil.

Ključne besede: električna vozila, ekosistem, mobilnost, politika, okolje
Klasifikacija JEL: L22, L62, O18, Q01, R41
Managing Global Transitions 11 (4): 253–277

Primerjalna prednost storitev z dodano vrednostjo: primer Južne Afrike

Sonja Grater

Globalne dobavne verige so spremenile način mednarodne proizvodnje. Vložek v končni izdelek vključuje tako vmesno blago kot storitve, kar dodaja vrednost končnemu izdelku. Bruto podatki trgovanja so zavajajoči in vključujejo dvojno štetje. Študija postavlja vprašanje, ali bi tradicionalni izračuni za izkazano primerjalno prednost (RCA) za bruto izvoz storitev ponudili drugačne rezultate od storitev z dodano vrednostjo. Naredili smo izračun RCA za Južno Afriko in države BRIC, tako za bruto izvoz blaga kot storitve z dodano vrednostjo. Analiza je pokazala, da so nekatere države v določenih sektorjih bile močnejše v bruto izvozu kot v dodani vrednosti, medtem ko so druge pokazale večjo primerjalno prednost na slednjem področju. V primeru Južne Afrike je večina storitev imela večjo primerjalno prednost pri dodani vrednosti kot pa bruto izvozu. Rezultati kažejo na pomembnost vključitve podatkov o dodani vrednosti v analizo podatkov mednarodne trgovine.

Ključne besede: trgovina s storitvami, primerjalna prednost, dodana vrednost, Južna Afrika, države BRIC

Klasifikacija JEL: F100, F140
Managing Global Transitions 11 (4): 279–295